

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 219.

Coöperatieve stoomzuivelfabriek genaamd »Frieschepalen», te Frieschepalen onder Siegerswoude.

Heden, den achtsten Mei achttienhonderd drie en negentig, compareerden voor mij Klaas Keuning, notaris te Beetsterzwaag, arrondissement Heerenveen, provincie Friesland, in tegenwoordigheid van na te noemen twee getuigen:

de heeren Oebele Willems Reindersma, landbouwer; Hendrik Jilts Akkerman, kastelein, beiden wonende te Ureterp, en Jacob Ruurds van den Berg, landbouwer, wonende te Siegerswoude, voor zich zelf en als gemachtigden van:

Gerben de Vries, opzichter, wonende te Siegerswoude;

Willem Errits de Jong, koemelker;

Berend Stefanus Loopstra, koemelker;

Evert Jans Bron, koemelker;

Cornelis Douwes Iest, boer;

Homme Linzes Huitema, koemelker;

Pieter Westerhuis, koemelker;

Rindert van der Velde, smid;

Wijtze Venema, koemelker;

Wijtze Gerbens de Vries, koemelker;

Hidzer Wiegers Gorter, fabrikant;

Jurjen Hinnés Posthumus, smid;

Bonne Gooitzens de Boer, koemelker;

Oene Pieters Boonstra, koemelker;

Jeen Steffens van der Vee, landbouwer;

Hidzer Iemes Rinsma, landbouwer;

Hedde Bastiaans de Jong, landbouwer;

Hessel Jeens Wouda, landbouwer;

Ieme Rienks Kijlstra, landbouwer;

Hendrik Aizes de Boer, koemelker;

Siebe Geeuwkes Sijsma, koemelker,

allen wonende te Ureterp;

Jan Tjeerds Posthumus, boer;

Jan Harmens van der Ploeg, boer;

Jan Sijtzés de Boer, koemelker;

Berend Binnes Bijker, koemelker;

Heerke Kasje, koemelker;

Jan Geerts de Jong, koemelker;

Wijtze Kornelis Nijboer, boer;

Sipke Douwes Veenstra, koemelker;

Jan Johannes Terpstra, kastelein,

allen wonende te Siegerswoude;

Tjalling Pieters Houkema, koemelker;

Sipke Tjeerds Jager, koemelker;

Jelke Steffens van der Vee, landbouwer;

Jan Elias Krans, boer;

Albert Tjeerds Buursma, boer;

Jan Jacobus Pool, boer,

allen wonende te Drachtstercompagnie.

Zijnde de machtiging verstrekt bij onderhandsche volmacht, vertee-kend den vijftienden April jongstleden en volgende dagen, welke vol-macht, na door de respectieve lasthebbers, in tegenwoordigheid van mij notaris en van de nagenoemde getuigen te zijn voor echt erkend en ten blijke daarvan door allen geteekend, aan deze akte is vastgehecht.

De comparanten, zoo voor zich als in hunne gezegde hoedanigheid, verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging onder den naam van *Coöperatieve stoomzuivelfabriek »Frieschepalen»*, voor Ureterp, Siegerswoude en omstreken, gevestigd te Frieschepalen onder Siegerswoude, gemeente Opsterland.

En zulks op de volgende voorwaarden:

Naam. Zetel. Doel.

Artikel een. De vereeniging is gevestigd te Frieschepalen onder Siegerswoude, gemeente Opsterland, ten behoeve van veehouders te Ureterp, Siegerswoude en omstreken, onder den naam van *Coöperatieve stoomzuivelfabriek genaamd »Frieschepalen»*.

Het domicilie der vereeniging en van al hare leden is ten kantore der vereeniging te Frieschepalen onder Siegerswoude.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is het exploiteeren eener *stoomzuivelfabriek*, het daarin voor gemeenschappelijke rekening ver-werken van melk afkomstig van de daartoe geschikte koeien der leden en de verkoop van de te verkrijgen producten.

De vereeniging koopt tot voorschreven doel aan de thans bestaande *stoomzuivelfabriek* te Frieschepalen, kadastraal bekend gemeente Ureterp, sectie C, nummer 1785, groot veertien aren, twintig centiaren, eigen aan en geëxploiteerd wordende door den heer Hedzer Wiegers Gorter.

Artikel drie. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en verdeelt de zuivere winst, waaronder wordt verstaan de verkoopprijs na aftrek van den koopprijs der melk en van het benoodigde geld tot vorming van de kas der vereeniging, tot aflossing en betaling der rente van het benoodigde kapitaal en tot bestrijding van alle verdere onkosten, onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter of per kilogram, zooals nader bij huishoudelijk reglement z.l. worden bepaald.

De koopprijs der melk wordt wekelijks uitbetaald naar de maat of het gewicht bij huishoudelijk reglement te regelen.

Artikel vier. Het bestuur is gemachtigd melk te doen aankopen bij niet-aandeelhouders.

Duur.

Artikel vijf. De vereeniging wordt, behoudens verlenging, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel zes. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den twaalfden Mei, des middags twaalf uren.

Geldmiddelen.

Artikel zeven. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop der fabriek met de machines en toebehooren, met den geheelen inventaris en alles wat er bij behoort, zal worden gevonden als volgt:

1. ieder lid betaalt drie gulden inleg per aangegeven koe;

2. het ontbrekende kapitaal zal worden ter leen opgenomen op zoodanige wijze en onder zoodanige voorwaarden, als het bestuur der vereeniging zulks noodig zal oordeelen, welk bestuur gemachtigd is voor deze leening de noodige akten te passeeren en de eigendommen der vereeniging hypothecair te verbinden.

Deze leeningen zullen in vijftien jaren worden afgelost, waartoe jaarlijks het een-vijftiende gedeelte met de verschenen rente uit de kas der vereeniging zal worden beschikbaar gesteld.

Artikel acht. Er wordt een reserve-kapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens honderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuen, een bedrag van duizend gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggaven geschieden, bedoeld bij artikel dertien, benevens de buitengewone onkosten die onverhoopt mochten worden vereischt. Ingeval dit fonds daardoor tot beneden een duizend gulden daalt, zal weder tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel moeten worden overgegaan.

Overtreft eene noodzakelijke te doene uitgave het reservefonds, dan kan eene leening, tot dekking van het tekort, worden aangegaan onder voorwaarden door de leden te bepalen.

Het jaarlijksch bedrag van honderd gulden tot vorming van het reservefonds kan bij besluit der leden worden verhoogd.

Artikel negen. Op de rekening der vereeniging worden behalve gemelde termijnen van aflossing der aan te gane geldleeningen met de renten in uitgaaf gebracht:

de belooning van het dienstbaar personeel, het benoodigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel tien. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden bepaald naar de verhouding bij artikel drie aangenomen.

Zij zijn hoofdelijk verbonden.

Lidmaatschap.

Artikel elf. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mogen worden aangenomen.

Ieder die meikkoeien houdt en in het genot van zijne burgerlijke en burgerschapsrechten is, kan, tegen betaling van drie gulden per koe, in de vereeniging als lid worden opgenomen, wanneer minstens twee derden der uitgebrachte stemmen vóór de opname zijn, in eene vergadering waar minstens drie vierden der leden tegenwoordig zijn.

Wie opgenomen wordt nadat de fabriek in werking is moet in de kas der vereeniging een inleggeld per koe betalen door de leden te bepalen.

Ieder lid is verplicht de melk van al zijn vee, met uitzondering van het benoodigde voor huishoudelijk gebruik, aan de fabriek te leveren. Hij mag bij uitzondering ook aan derden er van verkoopen, mits die derden zelf geen melkvee houden.

Artikel twaalf. Rechtverkrijgenden van een overleden lid of huurders van eene boerderij, wiens voorgangers leden waren, kunnen, met goedkeuring der leden, den overledene of de vertrekkende huurders als zoodanig opvolgen. Zij geven zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden of het bekend worden der inhuring hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel dertien. Die om geldige redenen genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt zijn gestorten inleg, zijn aandeel in het reservefonds en dertig procent van zijn aandeel in het aflossingsfonds terug.

Artikel veertien. Als geldige redenen voor uittreding worden beschouwd:

1. overlijden;
2. het geheele opheffen van het bedrijf als veehouder;
3. vertrek naar elders.

De verdere geldigheid wordt ter beoordeeling en beslissing aan de leden overgelaten.

Artikel vijftien. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner motieven.

Artikel zestien. Zij die volgens het oordeel der leden zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, verbeuren hunnen inleg, alsmede de verdere voordeelen.

Artikel zeventien. Elk lid kan wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement of wegens oneerlijke handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard.

Het daartoe strekkende voorstel moet op de oproepingsbriefjes vermeld zijn en voor de aanneming wordt twee-derde van de stemmen der aanwezige leden vereischt. Op zoodanige personen is artikel zestien van toepassing, ten aanzien van uittreding zonder geldig motief.

Artikel achttien. Leden die gedurende eenig tijdvak om door de leden gebillijkte redenen verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, behouden hunne verkregen rechten.

Bestuur. Beheer en toezicht.

Artikel negentien. Het bestuur der vereeniging bestaat uit vijf leden, waarvan, behoudens het voorschrift der wet, jaarlijks een aftreedt, die herkiesbaar is. Zij worden gekozen uit en door de leden; het bestuur kiest uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester, welke betrekkingen nooit in een persoon mogen vereenigd zijn en regelt hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement. De betrekking van secretaris kan ook aan iemand buiten het bestuur worden opgedragen.

Artikel twintig. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie en het onderhoud der fabriek cum annexis betreft. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel een en twintig. Het dagelijksch beheer wordt, zoover dit niet tot de werkzaamheden der directie behoort, gevoerd door een speciaal daarvoor aan te wijzen persoon, die tevens met de boekhouding zal zijn belast. Hij is ondergeschikt aan het bestuur, dat zijne instructie vaststelt; hij wordt door de leden tegen een bepaald salaris tot wederopzegging toe benoemd. Deze betrekking kan door een der bestuursleden worden waargenomen, wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt.

Artikel twee en twintig. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door drie commissarissen en een plaatsvervangend-commissaris, in de algemeene vergadering uit de leden te benoemen. Behoudens het bij de wet bepaalde treedt een hunner jaarlijks af en wordt vervangen door den plaatsvervangend-commissaris, in wiens plaats telken jare een nieuwe wordt benoemd.

Vergadering. Rekening. Verantwoording.

Artikel drie en twintig. Jaarlijks in de maand Juli wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin de belangen der vereeniging worden behandeld en liquidatie wordt gehouden over het afgelopen jaar. Buiten benoeming van bestuurders en commissarissen is deze vergadering bestemd tot het doen van rekening en verantwoording van den penningmeester over het afgelopen dienstjaar.

Commissarissen onderzoeken vooraf de rekening en brengen dan omtrent hunne bevinding verslag uit, met advies tot vaststelling der rekening met of zonder verandering.

Het bestuur stelt hun minstens tien dagen voor de algemeene vergadering de rekening met bescheiden ter hand en zullen deze stukken gedurende die dagen ten kantore der fabriek voor de belanghebbenden liggen ter inzage.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur tot finale kwijting en décharge van zijn beheer.

Artikel vier en twintig. Het bestuur belegt voorts zoo dikwijls vergadering als het dit in het belang der vereeniging noodig acht en binnen veertien dagen wanneer dit door minstens een-vijfde der leden noodig wordt geacht; in dit geval geven die leden hiervan schriftelijk kennis aan den voorzitter, met opgave van redenen.

Artikel vijf en twintig. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij convocatiebiljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk moeten zijn vermeld.

Stemrecht.

Artikel zes en twintig. De leden stemmen naar den volgenden maatstaf der aangegeven koeien, te weten: elk vijftal aangegeven koeien geeft recht op ééne stem, tot een maximum van vier stemmen; zij die minder dan vijf koeien hebben aangegeven hebben recht op ééne stem.

Over zaken stemt men mondeling, over personen bij ongeteekende briefjes. Staken de stemmen over eenig voorstel dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstreckte meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is die meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen volstreckte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde of, indien meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen en is hij, die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde.

Bij staking der stemmen beslist het lot.

Artikel zeven en twintig. Van het verhandelde in de vergaderingen wordt door den secretaris aantekening gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen en na goedkeuring door den voorzitter en hem geteekend.

Herziening of wijziging der statuten.

Artikel acht en twintig. Dadelijk na aflossing der schuld, in artikel zeven bedoeld, worden de statuten herzien.

Artikel negen en twintig. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen dan alleen wanneer dit op het convocatiebiljet voorkomt en minstens twee-derde der leden in de vergadering tegenwoordig is. Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt. Moet wegens het onvoldoende aantal der tegenwoordige leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al zijn minder dan twee-derde der leden tegenwoordig.

Ontbinding.

Artikel dertig. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen overgegaan wanneer twee-derde der leden, die drie-vierde der stemmen vertegenwoordigen, daartoe besluiten.

Slotbepalingen.

Artikel een en dertig. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld en de strafbepalingen op het niet nakomen der verplichtingen van de leden vastgesteld.

Artikel twee en dertig. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op eene vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Waarvan akte.

Gedaan en verleden te Ureterp, ten huize van den kastelein Akkerman, op dato voorschreven, in tegenwoordigheid van Sjoerd van der Zee, bediende te Beetsterzwaag, en Hendrik Joukes Mulder, kasteleins-knecht te Ureterp, als getuigen, evenals de verschenen personen aan mij notaris bekend.

En is deze minute onmiddellijk na voorlezing onderteeekend door de comparanten, de getuigen en mij notaris.

(Geteeekend:) O. W. Reindersma, H. J. Akkerman, J. R. v. d. Berg; Sj. v. d. Zee, H. Mulder, K. Keuning.

Geregistreerd te Beetsterzwaag, negen Mei 1800 drie en negentig, deel 83, folio 99 verso, vak 4; vier bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gullen twintig cent, f 1,20. De ontvanger, (geteeekend:) *Koomans.*
